

SPORT ALS OPSTAP NAAR EEN INCLUSIEVERE SAMENLEVING?

Voor welke maatschappelijke uitdagingen staat de sportwereld? En kan sociaal-sportief werk leiden tot een betere en warmere samenleving? Het zijn onderzoeksvragen binnen de leerstoel Frans Verheeke. En die kunnen worden beantwoord dankzij externe financiering. “Het is een sterk statement dat meerdere private schenkers de krachten bundelen om een voltijds gastprofessorschap te financieren”, zegt leerstoelhouder Pascal Delheye.

FRANS VERHEEKE is een voormalige Gentse politicus en bankier. Hij studeerde rechten en criminologie aan de UGent. Tijdens de publieke meetings die vanuit de UGent-Leerstool Frans Verheeke worden georganiseerd, wordt telkens een 'warming-up' voorzien door een sociaal-sportieve organisatie. Miroir d'Eux beet de spits af.

De UGent-Leerstool Frans Verheeke werd opgericht binnen de vakgroep Politieke Wetenschappen.

Leerstoelhouder Pascal Delheye: “Die positionering is uniek in België, gezien de bestaande universitaire sportinstituten een medische achtergrond hebben. Sport is vanuit politiek perspectief nochtans een bijzonder boeiend thema. Het is een politicologisch kruispunt waar tal van bevoegdheden en beleidsdomeinen elkaar raken en met elkaar interageren. Het is dan ook geen toeval dat de decaan van de faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen Herwig Reynaert promotor is van de leerstoel.”

Elitaire, blanke mannenbastions

Die politieke focus is broodnodig, want er zijn heel wat maatschappelijke uitdagingen in de sportwereld. “In de negentiende eeuw was sport –

→ als nieuw maatschappelijk concept – vanuit gender-perspectief eigenlijk vrij progressief. Opvallend is dat de gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen van bijzonder korte duur bleek. Vanuit een conservatieve, paternalistische grondstroom raakte sport geïnstitutionaliseerd in blanke, elitaire mannenbastions. Na de Tweede Wereldoorlog waren er stappen in de richting van emancipatie, maar de bestuursorganen bleven grotendeels mannelijk en wit. Het is pas recent, door maatschappelijke veranderingen en onder impuls van progressieve actiegroepen, dat er steeds meer kritiek is op die door blanke mannen gereguleerde sportwereld.”

Gelijk loon, evenwaardige media-aandacht, meer inspraak in bestuursorganen en een harde aanpak van grensoverschrijdend gedrag. Het zijn terechte eisen van groepen die lange tijd niet serieus werden genomen in de sportwereld. “Topsporters slikken niet langer racistische uitspraken, al hebben sommige organisaties – zoals de Italiaanse voetbalbond – het blijkbaar heel moeilijk om een vuist te maken tegen racisme. Sport is in elk geval niet per definitie inclusief en kan sociale segregatie of bepaalde aberraties nog versterken. Het is daarom meer dan ooit belangrijk dat de sportwereld zelf een sterk signaal uitstuurt”, aldus Pascal.

Sport als middel tot empowerment

Wat de leerstoel zo bijzonder maakt, is dat sport als een middel tot empowerment van kansengroepen wordt gezien en dat daar samen met vertegenwoordigers uit de diverse sectoren werk van wordt gemaakt. De leerstoel heeft dus op korte termijn een zichtbare maatschappelijke impact. “Cocreatie is essentieel binnen de leerstoel. Daarom zetten we ons niet alleen in voor academische publicaties, maar geven we bijvoorbeeld ook vorm aan een praktijkgids sociaal-sportief werk. We bieden een forum aan een honderdtal praktijkwerkers, waarbij zij niet alleen de kritische succesfactoren, maar ook de resterende noden en hindernissen onder woorden kunnen brengen. Zo kunnen ze niet alleen leren van elkaars persoonlijke ervaringen en inzichten, maar ook ‘en masse’ hun stem laten weerklinken op alle beleids- en bestuursniveaus. Bovendien spreken authentieke verhalen altijd

meer aan dan academisch jargon en krijgen de medewerkers extra visibiliteit voor het sociale doel dat ze nastreven.”

Een andere uiting van de leerstoel zijn de publieke evenementen die worden georganiseerd. Tijdens die thematische ‘meetings’ kunnen experts uit het veld hun kennis delen met elkaar en met het publiek. “Terwijl het onderzoek vooral focust op het sociaal-politieke aspect, zijn de meetings bedoeld om een zicht te bieden op het volledige sportieve spectrum en de actoren met elkaar te connecteren. Er wordt ook telkens een sociaal-sportieve organisatie uitgenodigd om een korte warming-up te voorzien. Zo geven we zelf ook een podium aan jong talent. Een concept dat in de smaak valt, getuige de hoge opkomst.”

Politici hebben de sleutels

Naast de sociale uitdagingen kunnen nog tal van andere ‘transities’ de toekomst van de sport hypothekeren. “Hoe kan doorgedreven professionalisering hand in hand blijven gaan met vrijwilligerswerk? Hoe kan ‘financial fairplay’ worden versterkt? Hoe gaan we matchfixing tegen? ... Finaal hebben de politici de sleutels in handen. Vandaar dat de invalshoek vanuit de politieke wetenschappen zo bijzonder interessant is”, besluit Pascal. □

De publieke financierende partners van de leerstoel Frans Verheke zijn vdk bank, CM Midden-Vlaanderen, KAA Gent, Hudson België en die Keure. “Ze hebben hun maatschappelijke inzet en het belang dat ze hechten aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen gemeenschappelijk. Alle partners zetten zich in voor empowerment en een ethisch verantwoorde en duurzame aanpak.” Wil je meer info? Surf dan naar www.detoekomstvandesport.be.

Meer info over het universiteitsfonds van de UGent vind je op ugent.be/universiteitsfonds.